

ข้าราชการ และ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

มีส่วนช่วยสนับสนุนการแก้ไข
ปัญหา **ยาเสพติด** ได้อย่างไร?

กองอำนวยการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (กอ.ปพส.)
คณะกรรมการพัฒนาพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด
ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ

ข้าราชการ และ เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีส่วนช่วยสนับสนุนการแก้ไข ปัญหา**ยาเสพติด**ได้อย่างไร?

กองอำนวยการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (กอ.ปพส.)
คณะอนุกรรมการพัฒนาพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด
ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ

หน้าว่าง

หน้าว่าง

หน้าว่าง

หน้าว่าง

สารบัญ

2

พระบรมราโชวาท เนื่องในวันข้าราชการ
พลเรือน ปีพุทธศักราช 2546

5

คำนำ

9

1. ทำไมข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
จึงต้องเข้าไปมีบทบาทในการแก้ไข
ปัญหายาเสพติด

15

2. องค์ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
ที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ควรทราบ

21

3. ความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการแก้ไข
ปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน

25

4. จุดอ่อนในการแก้ไขปัญหา
ยาเสพติดของข้าราชการ
และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

29

5. การฉีกกำลังระหว่างภาครัฐกับองค์กรประชาชนเพื่อสร้างพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

35

6. บทบาทและภารกิจของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

6.1 ข้อปฏิบัติสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไป

6.2 ข้อปฏิบัติสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด

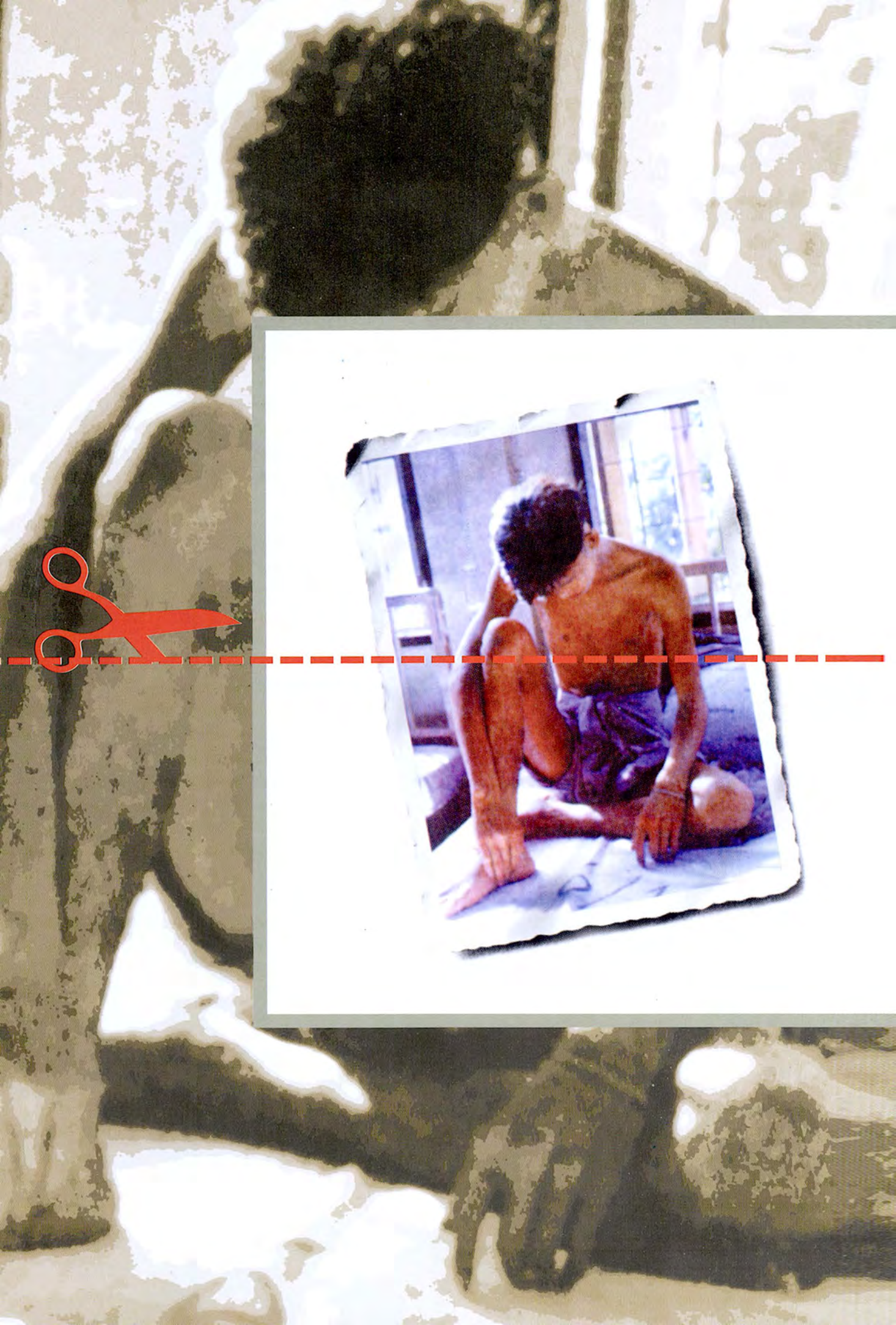
6.3 บทบาทพิเศษของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรุงเทพมหานคร

44

สถานที่ติดต่อและประสานงาน

46

รายชื่อหน่วยงานที่รับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด

ทำไม

**ข้าราชการและ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ
จึงต้องเข้าไป
มีบทบาทในการ
แก้ไขปัญหา
ยาเสพติด**

เหตุที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเข้าไป
เกี่ยวข้องกับแก้ไขปัญหายาเสพติดสืบเนื่องมา
จากเหตุผล 3 ประการ คือ

1.1 ในฐานะที่เป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ที่ต้องทำงานต่างพระเนตร พระกรรณ ในการขจัดปัดเป่า
ทุกข์ร้อนให้แก่ราษฎร ยามใดบ้านเมืองประสบปัญหาวิกฤต
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงออกมาช่วยเหลือประเทศ
ชาติให้ผ่านพ้นวิกฤตไปได้ทุกครั้ง ปัญหายาเสพติดก็เช่น
เดียวกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเห็นว่าขณะนี้
ยาเสพติดได้สร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคมไทยอย่างหนัก
จึงได้มีพระราชดำรัสเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อ
วันที่ 4 ธันวาคม 2545 ทรงเตือนสติให้ทุกฝ่ายจริงจังกับ

ปัญหานี้ ฉะนั้นถึงเวลาแล้วที่
“ข้าราชการ” ทุกกระทรวง
ทบวง กรม ทั้งที่ปฏิบัติ
หน้าที่ส่วนกลาง ส่วน
ภูมิภาค และท้องถิ่น จะ
ต้องตื่นตัวกับปัญหายา
เสพติดให้สมกับเป็น
ข้าราชการในพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.2 ในฐานะที่เป็นกลไกของรัฐ

กลไกของรัฐ

รัฐบาลปัจจุบันภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ดร. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศสงครามขึ้นแตกหักเพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยได้กล่าวไว้ที่จังหวัดเชียงราย เมื่อ 10 มีนาคม 2544 ว่า “ผมถือว่าปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่รุนแรง ถึงขั้นที่พวกเราต้องประกาศสงคราม ที่ผมต้องใช้คำว่า ประกาศสงครามกับยาเสพติด เพราะถือว่ามันรุนแรงเกินกว่าที่เราจะทำงานแบบวันต่อวัน หน้าที่ของใครของมันไม่พอไม่ชนะ ต้องมียุทธศาสตร์” เมื่อแม่ทัพใหญ่มองเห็นปัญหาเสพติดเป็นเรื่องใหญ่ เป็นสิ่งที่สร้างปัญหาให้แก่ชาติบ้านเมือง เป็นสิ่งที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนอย่างสาหัสสากรรจ์ จนถึงขั้นต้องประกาศสงครามกับยาเสพติด ข้าราชการในฐานะที่เป็นกลไกของรัฐบาลจะอยู่นิ่งเฉยได้อย่างไร จะต้องร่วม “ทำสงคราม” เคียงบ่าเคียงไหล่กับพี่น้องประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อให้ได้ชัยชนะโดยเด็ดขาด

1.3 ในฐานะที่เป็นประชาชน

ประชาชน

ข้าราชการคือประชาชนคนไทยคนหนึ่งที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของรัฐ เพื่อสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคมสิ่งที่ข้าราชการจะช่วยชาติบ้านเมืองในเรื่องยาเสพติดได้ก็คือ จะต้องทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนด้วยการไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งทางตรง และทางอ้อม ทั้งในฐานะผู้ผลิต ผู้ค้า หรือผู้เสพ ซึ่งรวมไปถึงการดูแลสมาชิกในครอบครัวและคนใกล้ชิดไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเด็ดขาด

หน้าว่าง

หน้าว่าง

ในฐานะที่ข้าราชการเป็นกลไกของรัฐที่สำคัญต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้เท่าทันปัญหายาเสพติดซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

สำหรับองค์ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐจำเป็นต้องรู้ พอสรุปได้ดังนี้

2.1 ยาเสพติดคืออะไร

ยาเสพติด คือ สารเคมีหรือวัตถุดิบใดๆ เมื่อนำเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีกิน ดม สูบ หรือฉีด แล้วจะทำให้เกิดผลร้ายต่อร่างกาย และจิตใจ

2.2 ประเภทของยาเสพติด

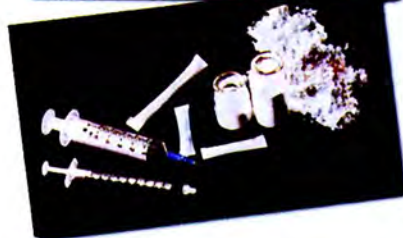
ยาเสพติดแบ่งประเภทตามการออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) ประเภทกดระบบประสาท ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน สารระเหย ยานอนหลับ และยาระงับประสาท

2) ประเภทกระตุ้นระบบประสาท ได้แก่ ยาบ้า (แอมเฟตามีน) ยาอี (เอ็กซ์ตาซี) กระท่อม และโคเคน

3) ประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี เมสคาลิน และเห็ดขี้ควาย

4) ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน ได้แก่ กัญชา ยาเสพติด ประเภทนี้จะออกฤทธิ์ทั้งกระตุ้น กดและหลอนประสาท

2.3

สาเหตุของการติดยาเสพติด

- ถูกชักชวน
- ออยากรู้ ออยากลอง
- การใช้ยาที่ไม่ถูกต้อง
- ขาดความรู้ในเรื่องยาเสพติด
- ขาดสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว
- สิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการติดยา

2.4

พิษภัยของยาเสพติด

1) ผลกระทบต่อตนเอง

ยาเสพติดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยาบ้า มีตัวยาที่เรียกว่า “เมทแอมเฟตามีน” มีฤทธิ์เป็นยาเสพติดรุนแรง เมื่อเสพ ตัวยาจะออกฤทธิ์โดยตรงที่สมองส่วนกลาง ทำให้อารมณ์ดี ทำงานได้มากขึ้นชั่วคราว แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยา ผู้เสพจะมีความทุกข์และอ่อนเพลีย จึงทำให้ออยากเสพอีก เมื่อเสพบ่อยขึ้นจะติดตัวยาจะไปทำลายเซลล์สมอง และระบบสารเคมีในสมอง มีผลทำให้ :-

1.1) สติปัญญาเสื่อม ทวาดระแวง มีอาการโรคจิต หูแว่ว ประสาทหลอน

1.2) หากเสพมาก ทำให้ความดันเลือดสูง หัวใจเต้นเร็ว ถึงขั้นเส้นเลือดในสมองแตก กตศุนย์ควบคุมการหายใจที่สมอง บางรายอาจชักกระตุกไม่รู้ตัว และตายได้

1.3) การเคลื่อนไหวของร่างกายเสื่อม
แข็งช้า มือเท้าสั่น กระสับกระส่าย ท้ายสุดจะ
มีอาการแบบโรคพาร์คินสัน

1.4) อารมณ์แปรปรวนง่าย ขาดยาจะ
หงุดหงิด ซึมเศร้า เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย นอนไม่หลับ ทวาด
กลัว ผวาง่าย

1.5) พฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง ขาดความยับยั้งชั่งใจ
นอกจากมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของผู้เสพติดที่
ได้กล่าวข้างต้นแล้ว ยาเสพติดยังทำให้ผู้เสพติดต้องสูญเสียค่า
ใช้จ่ายในการเสพเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังทำให้สูญเสีย
สมรรถภาพในการทำงาน อีกด้วย

2) ผลกระทบต่อครอบครัว

2.1) ผู้ติดยาเสพติด จะมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ หรือ
เสื่อมสมรรถภาพไม่สามารถทำงานได้ จึงเป็นภาระของ
ครอบครัวที่จะต้องคอยดูแลเลี้ยงดูทำให้ครอบครัวสูญเสียรายได้

2.2) ทำลายครอบครัว เนื่องจากผู้ติดยาเสพติดเมื่อ
ตกเป็นทาสของยาเสพติด จะต้องหาเงินไปซื้อยาเสพติดมา
เสพให้ได้ จึงอาจมีพฤติกรรมลักเล็กขโมยน้อย โดยเริ่มใน
ครอบครัวก่อน ซึ่งในบางครั้งไม่สามารถลักขโมยเงินทองใน
ครอบครัวได้ ผู้ติดยาเสพติดอาจมีพฤติกรรมลักขโมยของคนอื่น
ทำให้ครอบครัวได้รับความเดือดร้อน

3) ผลกระทบต่อสังคม

3.1) เกิดปัญหาอาชญากรรม เพราะผู้ติดยาเสพติด

เมื่อไม่มีเงินซื้อยาเสพติด จะต้องพยายามหาเงินไปซื้อยาเสพติดโดยเริ่มจากขอร้องเงินในครอบครัว เมื่อขอไม่ได้ก็จะใช้วิธีการขโมยในครอบครัวก่อน แล้วจึงขยายไปขโมยเงินในชุมชน จนถึงขั้นจับปล้นต่อไป

3.2) ทำสังคมเสียหาย เพราะในสังคมใดที่มีผู้ติดยาเสพติด สังคมและชุมชนนั้นจะหาความสงบสุขไม่ได้ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนก็ต้องหวาดระแวงภัยที่อาจเกิดจากการกระทำของผู้ใช้ยาเสพติด

3.3) ถูกทำลายด้วยอุบัติเหตุ เพราะผู้ใช้ยาเสพติดมากๆ และนานๆ จะประสบปัญหาทางจิตประสาท ทำให้เสื่อมโทรมลง ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ทำให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชนได้

4) wans:กบต่อชาติ

4.1) ทำลายเศรษฐกิจของชาติ เพราะผู้ติดยาเสพติดจะต้องเสียค่าใช้จ่าย ในการซื้อยาเสพติดเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้รัฐยังต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมากมายมหาศาล ซึ่งเงินจำนวนนี้สามารถนำไปพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้อย่างมากมาย แต่กลับต้องมาสูญเสียไปอย่างน่าเสียดาย

4.2) บ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ เพราะการที่ประเทศของเรามีผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมากทำให้พลเมืองขาดคุณภาพ ศักยภาพในการพัฒนาประเทศลดน้อยลงซึ่งถือเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศอีกด้วย

3

ความมุ่งมัน

พลัง & พันธัน
& กัโชปัทยา
ยาสพัตถ

รัฐบาลได้ประกาศสงครามเพื่อต่อสู้
เอาชนะยาเสพติด โดยกำหนดช่วงเวลาไว้ 3 เดือน
หรือตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 30 เมษายน
2546 ผลจากการประกาศสงครามเพื่อต่อสู้
เอาชนะยาเสพติดข้างต้น ประสบผลสำเร็จเป็น
อย่างยิ่ง ผู้ผลิตผู้ค้ายาเสพติด เครือข่ายและ
ขบวนการยาเสพติดถูกปราบปรามทำลายและ
ยึดทรัพย์สินไปเป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ของ
รัฐที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดถูกดำเนินการทั้งทาง
อาญาและวินัย ยุติบทบาทที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผู้ค้ายา
เสพติดรายย่อยในระดับพื้นที่เลิกพฤติกรรมค้ายาเสพติด ออก
มาแสดงตนต่อทางราชการ และสมัครใจขอเข้ารับการบำบัด
ฟื้นฟูและพัฒนาเพื่อเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก
ภาคประชาสังคมเกิดความตระหนักต่อปัญหายาเสพติด และ
ร่วมเป็นพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดชุมชน/หมู่บ้านหลาย
หมื่นแห่งที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ประกาศเป็นชุมชน/หมู่บ้าน
เข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน

ผลของการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ในช่วง 3 เดือน
ข้างต้น ทำให้สามารถยึดพื้นที่ที่เคยเป็นแหล่งแพร่ระบาดของ
ยาเสพติด และสร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ให้ชุมชนหมู่บ้าน บุคคล
ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่างยุติบทบาทของตน ความ
มั่นคงของชาติและความสงบสุขในสังคมไทย ได้กลับคืนสู่คน
ไทยอีกครั้งหนึ่ง แต่สิ่งเหล่านี้หาได้เป็นเครื่องยืนยันว่ายาเสพ
ติดจะหมดไปจากสังคมไทยได้ไม่ ปัญหาการแพร่ระบาด

ยาเสพติดพร้อมที่จะกลับมาสร้างความปั่นป่วนวุ่นวายให้แก่สังคมไทยได้อีกเสมอ ตราบใดที่หมู่บ้าน/ชุมชนของเรายังไม่เข้มแข็งเพียงพอที่จะเป็นรั้วป้องกันยาเสพติดได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น แนวทางการสร้างพลังแผ่นดิน เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าในสังคมไทยได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง จึงเป็นทางออกที่รัฐบาลเห็นว่า จะเอาชนะยาเสพติดได้อย่างยั่งยืน จึงได้มีการจัดตั้งองค์กรประสานพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด ขึ้นในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ ลงไปถึงระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และเพื่อให้ประชาชนคนไทยทุกหมู่เหล่า รวมถึงข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างแท้จริง โดยมีเป้าหมายให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ทั่วประเทศ ปลอด

จากยาเสพติดภายในวันที่ 2 ธันวาคม 2546 เพื่อถวายเป็นพระราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาในวันที่ 5 ธันวาคม 2546 นี้ ให้จงได้

4

จุดอ่อน

ข้าราชการและ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ

จุดอ่อนของการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมาในอดีตก็คือ การทำงานในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการประสานงานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และที่ซ้ำร้ายกว่านั้นก็คือ ข้าราชการส่วนใหญ่ของประเทศยังขาดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดมองปัญหาเสพติดเป็นเรื่องไกลตัว เป็นเรื่องอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ เป็นเรื่องที่ตัวเองไม่จำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ทั้งๆที่เรามีข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วประเทศประมาณ 3 ล้านคน แต่ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำสงครามเอาชนะยาเสพติดไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ ฉะนั้น ถึงเวลาแล้วที่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนต้องมองปัญหา ยาเสพติดเป็น “วาระแห่งชาติ” ที่ต้องร่วมมือแก้ไขอย่างจริงจัง

วาระแห่งชาติ

ท่านนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร) ได้กล่าวไว้ที่จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2544 ว่า

“ ... ผมอยากให้ท่านทั้งหลายได้มามองปัญหาเสพติดอย่างเป็นองค์รวม แน่นอนบทบาทของท่านไม่เหมือนกัน บางคนมีบทบาทในเชิงป้องกัน บางคนก็ปราบปราม บางคนก็ทำหน้าที่บำบัด ต่างคนต่างหลากหลายหน้าที่ วันนี้เราคงได้เห็นภาพการทำงานในลักษณะบูรณาการอย่างใกล้ชิด” ท่านนายกทักษิณยังได้กล่าวถึงการทำงานในเชิงบูรณาการไว้อีกตอนหนึ่งว่า “ ... คงไม่มีการแก้ปัญหาใดที่จะสำเร็จได้ ถ้าหากความร่วมมือร่วมใจกัน ระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนไม่แน่นแฟ้นในทุกพื้นที่”

การพินัก กำลัง

ะพินักกำลัง
กั น อ บ ค ฅ ฌ
ป ฌ : ฌ ฌ ฌ ฌ
เ พื่อ ส ร ำ ง
พ ลั ง ๓ พ ุ น ๓ ๓

นอกจากข้าราชการจะต้องมีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างบูรณาการดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว ข้าราชการจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า ลำพังข้าราชการหรือหน่วยงานของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่สามารถเอาชนะยาเสพติดได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัย “พลังประชาชน” มาช่วยสนับสนุนและเข้าร่วมดำเนินการในลักษณะ “พลังแผ่นดิน”

คำว่า “พลังแผ่นดิน” ในความหมายของนายประมวล รุจนเสรี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธาน

มูลนิธิพัฒนาพลังแผ่นดิน หมายถึง “พลังแห่งการรู้จักสามัคคี ร่วมกันคิดร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ สังคม และชุมชน ซึ่งในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาหรือสร้างสรรคกิจการใดๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อ

ชุมชน และสังคมนั้น ผู้คนในสังคมและชุมชนจะต้องใช้ศักยภาพที่มีอยู่มาช่วยเหลือสังคมอย่างเต็มที่ เช่น ผู้ใดมีปัญหาที่ช่วยแผ่นดินด้วยการให้คำแนะนำเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้ใดมีทุน มีงบประมาณก็ช่วยแผ่นดินด้วยทุน ด้วยงบประมาณ ผู้ใดมีกำลังก็ช่วยแผ่นดินด้วยกำลัง”

จากการที่ได้กล่าวข้างต้นจึงเห็นได้ว่า “พลังแผ่นดิน” มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเสพติด จะต้องอาศัยความร่วมมือของคนไทยทุกหมู่เหล่าทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรประชาชน จึงจะประสบผลสำเร็จได้

เมื่อพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของภาครัฐกับองค์กรประชาชนแล้วจะเห็นได้ว่า ภาครัฐมีจุดแข็งในด้านระบบและกลไกในการบริหารจัดการที่รวดเร็ว มีทรัพยากรและงบประมาณ สามารถกำหนดแผนและสั่งการได้อย่างรวดเร็ว แต่ภาครัฐก็มีข้อจำกัดในแง่ต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการเชื่อมโยงกัน แม้จะมีความรู้ทางเทคนิควิชาการมาก แต่ก็ยังมีความเข้าใจชุมชนและประชาชนน้อย ส่วนองค์กรประชาชนมีจุดแข็งในด้านความเข้าใจชุมชนจากสภาพความเป็นจริง มีจิตใจอาสาสมัคร มีความยืดหยุ่นในการทำงาน มีอิสระในการคิดและปรับตัวมากกว่าภาครัฐจึงมีโอกาสทำงานเชิงคุณภาพและริเริ่มงานใหม่ๆ ได้มากกว่า แต่องค์กรประชาชนก็มีข้อจำกัดในด้านทรัพยากร การยอมรับจากภาครัฐบาล การประสานงาน และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

การผนึกกำลังจากภาครัฐและองค์กรประชาชนจึงเป็นการนำเอาจุดแข็งหรือศักยภาพของทั้ง 2 ฝ่ายมาเสริมกัน และเป็นการลดข้อจำกัดของกันและกันไปในตัว

บทบาท และภารกิจ

ของข้าราชการ
และเจ้าหน้าที่
ของรัฐใน
การแก้ไขปัญห
าเ ส พ ด้ ด

6.1 ข้อปฏิบัติสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ของรัฐทั่วไป

ในฐานะที่เป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะสังกัดกระทรวง ทบวง กรมใดก็ตามจะต้องถือเป็นหน้าที่ขั้นพื้นฐาน ในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติด พอสรูปได้ดังนี้

1) สร้างจิตสำนึกและตระหนักในความรับผิดชอบที่มีต่อชาติบ้านเมืองโดยเห็นว่ายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของชาติบ้านเมืองที่ข้าราชการทุกคนต้องร่วมกันแก้ไข อย่าถือว่า "ธุระไม่ใช่"

2) การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดแก่ ครอบครัวของผู้ได้บังคับบัญชาและของบุคลากรในหน่วยงานให้ห่างไกลจากยาเสพติด

3) ปรับเปลี่ยนทัศนคติและท่าทีของประชาชนให้เห็นว่าผู้เสพ/ผู้ติด คือ ผู้ป่วย มิใช่อาชญากร ผู้เสพ/ผู้ติดได้รับโอกาสเข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ จนสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติ

4) การป้องกันกลุ่มเสี่ยงไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ด้วยการสร้างสถาบันครอบครัวและชุมชนให้เข้มแข็ง ดังคำกล่าวที่ว่า “ล้อมรั้วด้วยครอบครัว ล้อมรั้วด้วยชุมชน” สอดส่องดูแลแหล่งบันเทิงหรือสถานบริการไม่ให้เป็นที่หลั่งมั่วสุมของเด็กและเยาวชน การติดตามดูแลโรงเรียน โรงงาน และสถานที่ราชการไม่ให้เป็นที่ล่อซื้อ ขาย และเสพยาเสพติด

5) ข้าราชการที่มีหน้าที่โดยตรงกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ และทุ่มเทสรรพกำลังอย่างสุดความสามารถเพื่อเอาชนะยาเสพติด ส่วนข้าราชการที่ไม่ได้รับผิดชอบโดยตรงจะต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6) ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนและองค์กรประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีความเชื่อมั่นและศรัทธาว่า “พลังประชาชน” คือ ปัจจัยของความสำเร็จที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

6.2

ข้อปฏิบัติสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด โดยตรง

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับควรตระหนักและ
เข้าใจในนโยบายของรัฐบาล ที่กำหนดกลยุทธ์สำคัญในการ
ควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดประการหนึ่ง คือ การนำ
ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เข้ารับการบำบัดรักษา และให้ถือว่า
“ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด คือ ผู้ป่วย ไม่ใช่อาชญากร” ย่อม
ต้องการความช่วยเหลือและแก้ไข ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานที่
เกี่ยวข้องทั้งการบำบัดรักษาและการปราบปราม จึงจำเป็น
อย่างยิ่งที่ต้องร่วมใจกันช่วยเหลือและแก้ไขเพื่อ “คืนผู้เสพ/
ผู้ติดยาเสพติด กลับเป็นคนดีสู่สังคม” เพื่อร่วมเป็น
“พลังแผ่นดิน” ของประเทศชาติ

6.2.1 ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ด้านการ บำบัดรักษา

สิ่งที่ควรกระทำ

1) ควรศึกษาความรู้พื้นฐาน เรื่องความรู้เกี่ยวกับยา
เสพติดและธรรมชาติ ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เพื่อจะได้เข้าใจ
และตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือ บำบัดรักษา
ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเป็นผู้ป่วย ทั้งนี้ เราควรต้องระลึก

เสมอว่า

- ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของชาติ ที่มีผลกระทบต่อทุกคนในชาติ ผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะสามารถช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาสำคัญของชาติได้

- ผู้ป่วยยาเสพติด เป็นผู้รับเคราะห์กรรม จากผลกระทบของปัญหาที่มีปัจจัยทางชีวภาพ จิตใจและสังคม ผู้ปฏิบัติงานจึงควรให้ความเห็นใจ อภัยและให้โอกาส

- ความล้มเหลวในการบำบัดรักษา เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยปกติ ไม่ต่างจากการที่ผู้ป่วยล้มเหลวในการดำเนินชีวิตก่อนการบำบัดรักษา ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงาน จึงควรกระตือรือร้นที่จะให้โอกาสใหม่แก่ผู้ป่วยเสมอ โดยพยายามแก้ไขข้อบกพร่องที่ผ่านมา ย่อมจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบำบัดรักษาในที่สุด

- ผู้ปฏิบัติมีความตระหนักรู้ และปฏิบัติซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของตนและตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วย

2) ควรร่วมมือโดยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ หน่วยงานและองค์กรในพื้นที่ ในระดับอำเภอ คือ ศตส.อ. ระดับจังหวัด คือ ศตส.จ./กทม. เพื่อผนึกความร่วมมือ ร่วมปฏิบัติการและรับผิดชอบในการวางแผนการบำบัดรักษา ประกอบด้วย การค้นหาผู้เสพ/ผู้ติด การคัดกรอง ผู้ป่วย การพิจารณาเลือกสถานบำบัด วิธีการ/รูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ป่วย รวมทั้งการติดตามผลหลังการบำบัดรักษา

3) ควรร่วมมือกับผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อร่วมวางแผนการบำบัดรักษาในทุกขั้นตอน เพื่อให้มีทางเลือกสำหรับการบำบัดรักษาที่เหมาะสม รวมทั้งทำความเข้าใจกับผู้ป่วยและครอบครัว คือ ขั้นตอน วิธีการ รูปแบบการบำบัดรักษา เพื่อให้เข้าใจว่า ขั้นตอนการบำบัดรักษา มี 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการก่อนรักษา การบำบัดด้วยยา การฟื้นฟูสมรรถภาพ การติดตามการรักษาในระยะเวลา 1 ปี

4) ควรพัฒนากระบวนการให้บริการบำบัดรักษาของสถานบำบัด ตามแนวทางมาตรฐาน คุณภาพที่เหมาะสมตามศักยภาพของสถานบำบัดที่ปฏิบัติงาน

5) ควรให้ความสำคัญต่อประสิทธิภาพการบำบัดรักษาตามตัวชี้วัด การรายงาน การติดตามการรักษา 1 ปี การเฝ้าระวัง และระบบฐานข้อมูลเพื่อให้การวางแผนการบำบัดรักษาในโอกาสต่อไป มีทิศทางที่ชัดเจน

สิ่งที่ไม่ควรกระทำ

เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ให้สามารถเลิกได้ ผู้ปฏิบัติงานด้านการบำบัดรักษา ไม่ควรกระทำในสิ่งต่อไปนี้

1) ไม่ควรแสดงท่าทีรังเกียจเหยียดหยามผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ว่าเป็นผู้ที่ไม่สามารถเลิกได้

2) ไม่ควรดำเนินการบำบัดรักษา โดยไม่ได้พิจารณาจำแนกคัดกรอง ผู้เสพ/ผู้ติดตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

3) ไม่ควรตอกย้ำความผิดพลาด หรือคิดตัดสินใจแทนผู้เสพ/ผู้ติดโดยไม่ฟังเหตุผลหรือ

ความคิดเห็นของผู้เสพ/ผู้ติด หรือเพื่อนร่วมงาน

4) ไม่ควรปฏิบัติงานโดยขาดความรู้ที่เหมาะสม โดยไม่ได้อิงตามมาตรฐานการบำบัดรักษาที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

5) ไม่ควรปฏิบัติงานโดยขาดการพัฒนาและขาดการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการบำบัดรักษา ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถนำข้อผิดพลาดมาวางแผนปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาให้ดีขึ้นได้

6.2.2 ข้อควรปฏิบัติ สำหรับเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปราม

สิ่งที่ควรกระทำ

1) ควรศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดและธรรมชาติของผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือ

2) ควรเข้ารับการอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ให้ครบตามกระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนด

3) ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับประชาชน เพื่อสร้างความไว้วางใจศรัทธาของประชาชน หน่วยงานและองค์กรต่างๆ

4) ควรประสานงานและเข้าไปมีส่วนร่วมในขบวนการบำบัดรักษาฟื้นฟูและพัฒนา ร่วมกับเจ้าหน้าที่ทุกระดับในพื้นที่ เริ่มกระบวนการค้นหา บำบัดรักษา และติดตาม เป็นต้น

สิ่งที่ไม่ควรกระทำ

1) ไม่ควรปฏิบัติหน้าที่เฉพาะในงานด้านป้องกันและปราบปราม เท่านั้น

2) ไม่ควรแสดงท่าทีรังเกียจ เทียดหยาม ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดว่าไม่สามารถเลิกได้

3) ไม่ควรตอกย้ำความผิดพลาดของผู้รับการบำบัดรักษา

4) ไม่ควรนำผู้ผ่านกระบวนการบำบัดรักษาไปแสดงตนในที่สาธารณะหากไม่สมัครใจ

5) ไม่ควรคิดและดำเนินการต่อผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เป็นอาชญากรที่ต้องได้รับการลงโทษอย่างถึงที่สุด

6.3

บทบาทพิเศษของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศที่มีลักษณะพิเศษ คือ ประชาชนต่างคนต่างอยู่ ขาดการรวมตัวกัน ช่วยคิด ช่วยแก้ปัญหาเสพติด ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐใน กทม. จึงต้องเข้ามามีบทบาทพิเศษเพิ่มขึ้น คือ

1) สอดส่อง ดูแล ผู้ได้บังคับบัญชา และครอบครัวญาติพี่น้องของผู้ได้บังคับบัญชา ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งด้านการผลิต การขาย การเสพ

2) แสวงหาข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของผู้ค้าผู้ผลิต ผู้เสพ ในครอบครัวและญาติพี่น้องของผู้ได้บังคับบัญชา แล้วเข้าไปช่วยแนะนำ แก้ไข หรือติดต่อ

ประสานงานให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าไปแก้ไข

3) ขยายผลเพื่อสร้างเครือข่ายต่อสู้ยาเสพติด “พลังแผ่นดิน” ในพื้นที่ใหม่ นอกเหนือจากการมุ่งเน้น “ชุมชน” เช่นที่เคยดำเนินการมา โดยการขยายบทบาทเชิงรุกในส่วนของ “การป้องกัน” และปรับเปลี่ยนมาตรการในส่วนของ “การบำบัด” เป็นการมุ่งผลลัพธ์เชิงคุณภาพ

4) เสริมสร้างความแข็งแกร่งของความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกรุงเทพมหานครกับประชาชน โดยเฉพาะการสร้างทัศนคติเชิงบวก การเคารพสิทธิและหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในการร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด

สถานที่ติดต่อ และประสานงาน

1.

**กองอำนวยการประสานพลังแผ่นดิน
เอาชนะยาเสพติด (กอ.ปพส.)**

ที่ตั้ง

กรมการปกครอง

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร

กรุงเทพมหานคร 10200

2.

**กองอำนวยการประสานพลังแผ่นดิน
เอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร
(กอ.ปพส.กทม.)**

ที่ตั้ง

ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

เสาชิงช้า เขตพระนคร

กรุงเทพมหานคร 10200

3.

**กองอำนวยการประสานพลังแผ่นดิน
เอาชนะยาเสพติดเขต (กอ.ปพส.เขต)**

ที่ตั้ง

สำนักงานเขตทุกเขตในกรุงเทพมหานคร

4.

**คณะทำงานประสานพลังแผ่นดิน
เอาชนะยาเสพติดจังหวัด**

ที่ตั้ง

ศาลากลางจังหวัดทุกจังหวัด

5.

**คณะกรรมการประสานพลังแผ่นดิน
เอาชนะยาเสพติดอำเภอ/กิ่งอำเภอ**

ที่ตั้ง

ที่ว่าการอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกแห่ง

7.

**ศูนย์ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะ
ยาเสพติดเทศบาล**

ที่ตั้ง

สำนักงานเทศบาลทุกแห่ง

6.

**ศูนย์ประสานพลังแผ่นดินเอาชนะ
ยาเสพติดตำบล**

ที่ตั้ง

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง

8.

**หน่วยประสานพลังแผ่นดินเอาชนะ
ยาเสพติดหมู่บ้าน/ชุมชน**

ที่ตั้ง

ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ทั่วประเทศ

รายชื่อหน่วยงาน

ที่รับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด

ส่วนกลาง

1.

ศูนย์รับแจ้งเบาะแสข้อมูล ป.ป.ส.

ตู้ ปณ. 123 สามเสนใน

กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0-2247-0901

2.

กองบัญชาการตำรวจปราบปราม

ยาเสพติด

ตู้ ปณ. 1234

กรุงเทพฯ 10330

โทร. 1688

3.

ศูนย์ประสานข้อมูลข่าวสาร

การต่อต้านยาเสพติดของรัฐบาล

ตู้ ปณ. 333

ปณฝ. สำนักทำเนียบนายก

กรุงเทพฯ 10302

โทร. 0-2281-3789 ต่อ 8093

4.

ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะ

ยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย

โทร. 0-2226-0198

5.

ศูนย์เข้าร่วมการปฏิบัติการต่อสู้

เพื่อเอาชนะยาเสพติด มหาดไทย

โทร. 0-2282-6585

6.

ศูนย์ดำรงธรรม

ตู้ ปณ. 1

ปณฝ. มหาดไทย

กรุงเทพฯ 10206

โทร. 1567

7.

**รับแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
การจัดระเบียบสังคม**

ตู้ ปณ. 66

ราชดำเนิน

กรุงเทพฯ 10200

ส่วนภูมิภาค

1.

ศูนย์ ป.ป.ส. ภาคเหนือ (เชียงใหม่)

โทร. 0-5321-1796-7

2.

**ศูนย์ ป.ป.ส. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(ขอนแก่น)**

โทร. 0-4324-6790, 0-4324-1029

3.

ศูนย์ ป.ป.ส. ภาคใต้ (สงขลา)

โทร. 0-7432-1514

4.

ศูนย์ ศตส. จังหวัดทุกจังหวัด

5.

ศูนย์ ศตส. อำเภอ/กิ่งอำเภอทุกแห่ง

คณะที่ปรึกษา

1. นายประมวล รุจนเสรี	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
2. นายสุจริต ปัจฉิมนันท์	อธิบดีกรมการปกครอง
3. นายอุดมศักดิ์ อัครวางกูร	รองอธิบดีกรมการปกครอง (ฝ่ายบริหารราชการทั่วไป)
4. นายประสาธ พงษ์ศิริวาทย์	รองอธิบดีกรมการปกครอง (ฝ่ายความมั่นคง)
5. นายปริญญา อุดมทรัพย์	รองอธิบดีกรมการปกครอง (ฝ่ายบริหารงานปกครอง)

คณะผู้จัดทำ

1. นายเชิดศักดิ์ ชูศรี	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านความมั่นคงภายใน
กรมการปกครอง
2. นายวันชาติ วงษ์ชัยชนะ	ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการกองบริหารที่ดินแดน
3. นายสุรชัย ชันอาสา	ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
4. นายไพบุลย์ ยิ้มแย้ม	เจ้าพนักงานปกครอง 7 กรมการปกครอง
5. นายสมควร ชันเงิน	เจ้าพนักงานปกครอง 7 กรมการปกครอง
6. นายพูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล	หัวหน้าฝ่ายช่วยอำนวยการ
กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง
5. นายพูลศักดิ์ นาพุดผล	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง
7. นายอังกร สุ่นกุล	เจ้าพนักงานปกครอง 6 กรมการปกครอง
8. นายมารุฒ มหายศนันท์	เจ้าพนักงานปกครอง 5 กรมการปกครอง
9. นายศราวุฒิ ศิลปวิลาวัณย์	เจ้าหน้าที่ปกครอง 4 กรมการปกครอง
10. นางสาวเสาวลักษณ์ นิ้มไพบุลย์	เจ้าหน้าที่ปกครอง 5 กรมการปกครอง
11. นางสาวพนัสสุดา เดชผล	เจ้าหน้าที่ธุรการ 3 กรมการปกครอง
12. เอื้อเพื่อภาพโดย	สำนักงานเลขานุการกรมการปกครอง

สถานที่ติดต่อ

หากท่านใดมีข้อเสนอแนะ หรือต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ
สำนักงานกองอำนวยการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (กอ.ปพส.)
อาคารกรมการปกครอง ชั้น 5 โทร. 0-2223-6513, 0-2225-6773

**ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ
ร่วมกันแก้ปัญหา
ร่วมกันพัฒนาบ้านเมือง**

กองอำนวยการประสานพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด (กอ.ปพส.)
คณะกรรมการพัฒนาพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด
ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ